

ПРАВИЛА
користування міським пасажирським транспортом
у Чернівецькій міській територіальній громаді
(зі змінами внесеними рішенням виконавчого
комітету міської ради від 26.09.2023 №646/22)

1. Загальні положення

1.1. Правила користування міським пасажирським транспортом у Чернівецькій міській територіальній громаді (надалі – Правила) визначають порядок проїзду пасажирів міським пасажирським автомобільним транспортом та міським електричним транспортом загального користування, порядок його оплати, права та обов'язки пасажирів та перевізників, взаємовідносини перевізників і пасажирів під час надання транспортних послуг, враховуючи особливості транспортної інфраструктури та наявність автоматизованої системи оплати проїзду

1.2. Правила обов'язкові для виконання всіма суб'єктами господарювання, які надають послуги з перевезення пасажирів міським пасажирським автомобільним транспортом та міським електричним транспортом загального користування у Чернівецькій міській територіальній громаді (надалі – Чернівецька МТГ) незалежно від форми власності, особами, уповноваженими здійснювати справляння плати за транспортні послуги, органами місцевого самоврядування, а також пасажирами.

1.3. Витяги з цих Правил у частині порядку оплати проїзду, прав, обов'язків та відповідальності пасажирів і працівників перевізників, які безпосередньо контактують з пасажирами, назва, місцезнаходження і контактні дані перевізників, а також інша візуальна інформація, яка вимагається законодавством України, повинні розміщуватись у салонах транспортних засобів.

1.4. Правила розроблені відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України «Про транспорт», «Про міський електричний транспорт», «Про автомобільний транспорт», «Про захист прав споживачів», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті», Правил надання населенню послуг з перевезень міським електротранспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2004р. № 1735, Правил надання послуг пасажирського

автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997р. № 176.

2. Терміни та їх визначення

2.1. У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:

2.1.1. Автоматизована система обліку оплати проїзду (надалі - АСОП) – програмно-технічний комплекс, призначений для здійснення обліку наданих транспортних послуг за допомогою електронного квитка.

2.1.2. Багаж – вантаж, який не належить до ручної поклажі, розміри якого не перевищують 100 x 50 x 30 сантиметрів, вагою від 10 до 40 кілограмів.

2.1.3. Валідатор карток (наді – валідатор) – це компактний пристрій, який знаходиться у рухомому складі наземного транспортного засобу, призначений для реєстрації проїзду та справляння/списання плати за проїзд пасажирів та/або за багаж за допомогою електронного квитка (ручний термінал та/або стаціонарний термінал). У разі потреби валідатор може бути додатково обладнаний комбінованим зчитувачем безконтактних смарт-карток та приймати платежі міжнародних стандартів для операцій з банківськими картами

2.1.4. Валідатор контролера – переносний пристрій, призначений для контролю здійснення валідації електронного квитка у конкретному транспортному засобі.

2.1.5. Валідація – процес реєстрації проїзду шляхом списання кількості або вартості поїздок за допомогою валідатора карток чи отримання разового квитка (у водія) при реєстрації (оплаті) проїзду.

2.1.6. Водій – особа, яка керує транспортним засобом і має відповідне посвідчення встановленого зразка.

2.1.7. Електронний квиток – проїзний документ встановленої форми, який після реєстрації в АСОП дає право пасажирові на одержання транспортних послуг.

2.1.8. Зупинка – спеціально обладнаний пункт для очікування міського пасажирського транспорту та посадки і висадки пасажирів.

2.1.9. Контролер – уповноважена перевізником особа, яка здійснює контроль за реєстрацією (оплатою) проїзду пасажирів і багажу. Контролером може бути працівник перевізника або Оператора, який у договірному порядку надає перевізнику послуги з контролю оплати проїзду.

2.1.10. Маршрут – напрямок руху транспортного засобу за встановленим розкладом між визначеними та відповідно обладнаними пунктами на зупинках.

2.1.11. Носій електронного квитка – матеріальний або віртуальний засіб (транспортна картка, електронний портативний засіб з встановленим програмним додатком АСОП), який забезпечує доступ до транспортного ресурсу, який зберігається у АСОП.

2.1.12. Оператор – суб'єкт господарювання, який в установленому порядку визначений особою, уповноваженою здійснювати справляння плати за транспортні послуги, що надаються та оплачуються з використанням автоматизованої системи обліку оплати проїзду у громадському міському пасажирському транспорті загального користування у Чернівецькій МТГ.

2.1.13. Організатор пасажирських перевезень – департамент транспорту та окремих питань комунального господарства міської ради.

2.1.14. Пасажир – фізична особа, якій надається послуга з перевезення у міському пасажирському транспорті загального користування у Чернівецькій МТГ та яка не бере участь у керуванні ним.

2.1.15. Перевізник – суб'єкт господарювання, який здійснює на комерційній основі перевезення пасажирів міським пасажирським автомобільним транспортом та міським електричним транспортом загального користування у Чернівецькій МТГ.

2.1.16. Рейс – рух транспортного засобу від початкового до кінцевого пункту маршруту.

2.1.17. Ручна поклажа – вантаж, розміри якого не перевищують 60 см x 40 см x 20 см, вагою до 10 кілограмів включно, а також довгомірні предмети завдовжки до 150 см та діаметром до 10 см, які перевозить пасажир; до ручної поклажі також відносяться один із наступних вантажів: пара лиж, велосипед, дитячі санки, дитячий та інвалідний візок.

2.1.18. Транспортна картка – багатофункціональна електронна пластикова картка, яка є персоніфікованим або неперсоніфікованим носієм електронного квитка, зареєстрована в АСООП та призначена для оплати проїзду у міському пасажирському транспорті у Чернівецькій МТГ.

2.1.19. Транспортний засіб – тролейбус, автобус тощо, які використовує перевізник для здійснення перевезення пасажирів на громадських міських пасажирських маршрутах загального користування у Чернівецькій МТГ.

2.1.20. Штраф – вид адміністративного стягнення за безквитковий (неоплачений, незареєстрований) проїзд пасажирів, у тому числі проїзд без валідації проїзного документа.

2.1.21. Штрафний квиток – це вид квитка, який видається контролером пасажирів, котрий не здійснив реєстрацію (оплату) проїзду та/або багажу. Вартість такого квитка становить двадцятикратний розмір від вартості разового проїзду.

2.2. Інші терміни у цих Правилах вживаються у значенні, наведеному у Законах України “Про міський електричний транспорт”, “Про автомобільний транспорт”, Правилах надання населенню послуг з перевезень міським електротранспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004р. № 1735 та Правилах надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997р. № 176.

3. Порядок реєстрації та контроль оплати проїзду

3.1. Право проїзду громадським міським пасажирським транспортом загального користування у Чернівецькій МТГ надає відповідним чином валідований електронний квиток або паперовий квиток для разового проїзду.

3.2. Валідація електронного квитка здійснюється пасажиром самостійно після входу до транспортного засобу, не чекаючи наступної зупинки, через валідатори карток шляхом піднесення носія електронного квитка до валідатора. Валідатор підтверджує успішну валідацію звуковим та світловим сигналом.

3.2.1. У разі несправності (відсутності) валідатора чи відсутності у пасажира будь-якого носія електронного квитка він повинен оплатити проїзд у водія транспортного засобу. В такому разі пасажиру видається паперовий квиток для разового проїзду. Пасажир зобов'язаний зберігати паперовий квиток для разового проїзду до завершення поїздки.

3.3. Реєстрація проїзду здійснюється пасажиром незалежно від фактичної відстані поїздки та ваги багажу згідно з встановленим тарифом, чинним на момент реєстрації та/або оплати проїзду.

3.4. Забороняється перешкоджати проведенню валідації електронного квитка іншим пасажиром.

3.6. Персоніфіковані транспортні картки не можуть бути передані чи позичені іншому пасажиру для здійснення реєстрації та оплати проїзду. Виявлення таких дій є підставою для вилучення і анулювання такої картки.

3.7. У разі відмови у валідації електронного квитка (закінчення терміну дії носія електронного квитка, використання заблокованого в АСОП електронного квитка, відсутності на транспортному ресурсі електронного квитка суми грошових коштів, достатніх для оплати проїзду згідно з встановленими тарифами та вартістю проїзного квитка тощо) валідатор відтворює відповідний звук і відображає візуальну інформацію. У такому разі оплата проїзду вважається нездійсненою. Пасажир повинен використати інший вид оплати проїзду або залишити транспортний засіб не пізніше наступної зупинки.

3.8. При здійсненні валідації електронного квитка забороняється застосування фізичного впливу на обладнання, а також вчинення будь-яких дій, які можуть призвести до його пошкодження.

3.9. Успішна валідація проїзду (валідація транспортною картою чи іншими носіями електронного квитка, отримання паперового квитка для разового проїзду) є підтвердженням надання перевізником та отримання пасажиром оплачених транспортних послуг та надає право пасажиру на перевезення разом із собою дітей віком до 6 років та ручної поклажі.

3.10. Вартість перевезення одного багажу дорівнює вартості разової поїздки одного пасажира. У разі перевезення двох чи більше багажів, пасажир зобов'язаний оплатити вартість кожного такого багажу.

3.11. У разі виходу транспортного засобу з ладу під час роботи на маршруті (лінії) пасажири, які зареєстрували (оплатили) свій проїзд, при

пересадці на інший транспортний засіб перевізника для продовження поїздки повторно реєстрацію (оплату) проїзду не проводять.

3.12. У разі неможливості руху транспортних засобів у потрібному пасажирові напрямку через причини, які знаходяться поза контролем перевізника (обставини непереборної сили, що передбачені частиною другою статті 14-1 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні»), надання транспортних послуг зупиняється без будь-яких зобов'язань перевізника перед пасажиром або Оператором.

4. Відповідальність пасажирів за безквитковий проїзд

4.1. Контроль оплати проїзду здійснюється контролером як під час руху транспортного засобу по маршруту, так і під час зупинки транспортного засобу згідно з встановленим графіком зупинок чи спеціально для контролю.

4.2. Факт контролю фіксується в АСООП.

4.3. Контроль може бути здійснено методом перевірки законних підстав проїзду в окремих чи всіх пасажирів транспортного засобу, в тому числі з блокуванням валідаторів під час такої перевірки.

4.4. Контроль реєстрації (оплати) проїзду здійснюється шляхом піднесення носія електронного квитка пасажирів до валідатора контролера, або пред'явлення разового квитка, що підтверджує чи спростовує факт валідації проїзду у відповідному транспортному засобі під час здійснення відповідної поїздки.

4.5. У разі нездійснення реєстрації (оплати) проїзду чи оплати багажу (безквитковий проїзд), в тому числі провезення без квитка дитини віком від семи до шістнадцяти років, пасажирів пропонується придбати штрафний квиток.

У разі відмови від придбання штрафного квитка та здійснення його оплати, контролер вживає всі необхідні заходи для притягнення такого пасажирів до адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 135 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

4.6. Відмова у пред'явленні контролеру проїзних документів для контролю або спроба пасажирів у той чи інший спосіб уникнути оплати штрафного квитка при неодноразовій вимозі контролера чи водія оплатити проїзд чи багаж вважається злісною непокорюю законному розпорядженню чи вимозі працівника транспорту, який здійснює контроль за перевезенням пасажирів і тягне за собою відповідальність, визначену статтею 185-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення. У такому випадку контролер звертається до органів Національної поліції для оформлення процесуальних документів і притягнення пасажирів до визначеної законодавством України відповідальності.

5. Обов'язки та права перевізника

5.1. Обов'язки Перевізника:

5.1.1. Обладнати рухомий склад пасажирського транспорту відповідно до вимог, передбачених договором про організацію перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування на території Чернівецької МТГ, конкурсом з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, рішеннями міської ради (її виконавчого комітету) та вимогами чинного законодавства.

5.1.2. Забезпечити якісне обслуговування пасажирів, які перебувають у транспортному засобі та на зупинках, створювати для них необхідні зручності.

5.1.3. Розповсюджувати відповідні інформаційні матеріали, передбачені пунктом 1.3 цих Правил, інформаційні матеріали про АСООП та інформувати пасажирів про правила користування носіями електронного квитка для оплати проїзду.

5.1.4. Дотримуватися вимог цих Правил та інших нормативно-правових актів, що регламентують роботу міського автомобільного та електричного транспорту.

5.1.5. Перевізник несе відповідальність за шкоду, заподіяну життю та майну пасажирів під час здійснення перевезень, а також довкіллю, згідно із законодавством України.

5.2. Права Перевізника:

5.2.1. Здійснювати контроль за реєстрацією (оплатою) проїзду пасажира і багажу самостійно або із залученням Оператора.

6. Обов'язки та права водія

6.1. Обов'язки Водія під час роботи на маршруті:

6.1.1. Мати із собою посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії.

6.1.2. Дотримуватись вимог Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001р. № 1306 (зі змінами) та цих Правил, правил технічної експлуатації транспортного засобу та своєї посадової інструкції.

6.1.3. Суворо дотримуватись визначеного маршруту та розкладу руху, забезпечувати безпечний та регулярний рух транспортного засобу.

6.1.4. Бути охайно одягненим, ввічливо спілкуватися з пасажирями.

6.1.5. Зупинятися на кожній визначеній маршрутом руху зупинці.

6.1.6. Не від'їжджати від зупинки з відчиненими дверима транспортного засобу і не відчиняти їх до повної зупинки, негайно зупинятися у разі відкриття дверей під час руху.

6.1.7. Під час зупинки продавати пасажирам на їх вимогу паперовий квиток для разового проїзду.

6.1.8. Здійснювати регулювання освітлення, опалення та кондиціонування транспортного засобу.

6.1.9. Вживати необхідних заходів для безпеки руху транспортного засобу та пасажирів.

6.1.10. Стежити за виконанням пасажирами цих Правил, сприяти контролерам у проведенні контролю реєстрації (оплати) проїзду та багажу, в тому числі з функціонуванням АСООП.

6.1.11. У зимовий період очищати підніжки від снігу та льоду.

6.1.12. Сприяти посадці-висадці у салоні транспортного засобу, пристосованому для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями, пасажиром, які користуються інвалідною коляскою, дотримуючись вимог пункту 1.7 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001р. № 1306 (зі змінами).

6.1.13. Надавати допомогу особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення під час посадки у транспортний засіб та висадки з нього, у тому числі особисто піднімати і опускати механічні апарелі та механізми.

6.2. Права Водія:

6.2.1. Вимагати від пасажирів виконання обов'язків, передбачених цими Правилами, а також норм поведінки у громадських місцях.

6.2.2. Вимагати від пасажирів звільнення салону при порушенні ними цих Правил.

6.2.3. Не допустити до перевезення осіб з явними ознаками алкогольного чи наркотичного сп'яніння, осіб, верхній одяг яких є забруднений та може забруднити інших пасажирів, а також осіб, які порушують громадський порядок, незважаючи на наявність у них паперового чи електронного квитка.

6.2.4. Звертатися до працівників Національної поліції у разі порушення пасажирами громадського порядку.

6.3. Водію забороняється:

6.3.1. Починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до повної зупинки транспортного засобу.

6.3.2. Змінювати маршрут і розклад руху.

6.3.3. Під час руху розмовляти з пасажирами, їсти, пити, курити, слухати радіоприймачі та магнітофони або вчиняти інші дії, які можуть вплинути на безпеку дорожнього руху.

6.3.4. Відмовляти пасажиром в обслуговуванні, крім передбачених законодавством та цими Правилами випадків.

6.3.5. Порушувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та Правил технічної експлуатації транспортного засобу.

7. Обов'язки та права контролера

7.1. Обов'язки контролера:

7.1.1. Здійснювати в транспортному засобі контроль за реєстрацією (оплатою) проїзду пасажирів і багажу.

7.1.2. Мати при собі посвідчення відповідного зразка, валідатор контролера, штрафні квитки встановленого зразка.

7.1.3. У разі нездійснення пасажиром реєстрації (оплати) проїзду та/або багажу видати пасажирові штрафний квиток встановленого зразка.

7.1.4. У разі відмови від сплати вартості штрафного квитка або злісній непокорі законному розпорядженню або вимозі контролера, останній вживає всі необхідні заходи для притягнення такого пасажирів до адміністративної відповідальності, передбаченої Кодексом України про адміністративні правопорушення.

7.2. Права Контролера:

7.2.1. Перевіряти дотримання пасажирів обов'язку оплати проїзду, у зв'язку із чим вимагати від пасажирів надання підтвердження валідації проїзду шляхом пред'явлення паперового квитка або шляхом використання валідатора контролера.

7.2.2. У разі використання пасажиром пільгової персоніфікованої транспортної картки здійснювати перевірку даних пасажирів (його особи), який підтверджує право на відповідну пільгу.

7.2.3. Використовувати засоби відеофіксації під час проведення контролю.

8. Обов'язки та права пасажирів

8.1. Обов'язки Пасажирів:

8.1.1. Здійснювати реєстрацію (оплату) проїзду та багажу шляхом валідації електронного квитка або шляхом придбання паперового квитка для разового проїзду після входу до транспортного засобу, але не пізніше наступної зупинки.

8.1.2. Дбайливо ставитись до майна перевізника та Оператора.

8.1.3. Дотримуватись порядку та чистоти на зупинках громадського транспорту та у салонах транспортних засобів.

8.1.4. Підійматись у транспортний засіб та сходити з нього після його повної зупинки. Право першочергового входу у транспортний засіб та виходу з нього мають вагітні жінки, особи з обмеженими фізичними можливостями, пасажирів з дітьми дошкільного віку, особи похилого віку.

8.1.5. Завчасно, до моменту отримання транспортних послуг, придбати (отримати, встановити) носій електронного квитка та поповнити його транспортний ресурс.

8.1.6. Зберігати носій електронного квитка або паперовий квиток для разового проїзду до кінця поїздки і пред'явити його на вимогу контролерів. У разі втрати носія електронного квитка або його пошкодження до стану, який не дозволяє провести його перевірку, пасажир вважається таким, що не зареєстрував (оплатив) проїзд.

8.1.7. Оплатити перевезення всіх одиниць багажу згідно з вимогами цих Правил.

8.1.8. Після прибуття на кінцеву зупинку маршруту звільнити салон транспортного засобу.

8.1.9. Не затримуватися біля дверей салону транспортного засобу та не загороджувати їх багажем.

8.1.10. Розміщувати багаж так, щоб він не заважав вільному проходу пасажирів уздовж салону транспортного засобу та не блокував доступ до основних і аварійних виходів.

8.1.11. Не заважати входу і виходу пасажирів, а також відчиненню і зачиненню дверей.

8.1.12. Бути взаємо ввічливими, поступатися місцем особам з інвалідністю, громадянам похилого віку, пасажиром з дітьми та вагітним жінкам.

8.1.13. Виконувати інші вимоги цих Правил.

8.2. Права Пасажирів:

8.2.1. Придбавати, поповнювати та перевіряти ліміт електронних карток у зручний для них спосіб.

8.2.2. Безоплатно провозити з собою дітей віком до шести років включно без надання їм окремого місця для сидіння.

8.2.3. Пасажири мають право на безпечний, своєчасний і якісний проїзд у міському пасажирському транспорті загального користування.

8.2.4. Отримувати від перевізника, водія на зупинках інформацію про послуги з перевезення міським електричним та автомобільним пасажирським транспортом загального користування на території Чернівецької МТГ.

8.2.5. Безплатно провозити з собою ручну поклажу, дрібних тварин у кошиках, сумках із суцільним дном, птахів у клітках, собак у намордниках за наявності поводка з пред'явленням відповідних документів на них та за умови, що тварини не забруднюють салон транспортного засобу та речі пасажирів й розташовуються на підлозі.

8.2.6. Отримувати необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про умови і порядок руху та надання транспортних послуг.

8.2.7. На компенсацію заподіяної шкоди згідно з законодавством України.

8.3. Пасажиру забороняється:

8.3.1. Відволікати увагу водія під час руху транспортного засобу.

8.3.2. Перебувати в кабіні водія.

8.3.3. Перевозити небезпечні речі, зокрема легкозаймисті, вибухонебезпечні, отруйні, їдкі речовини з різким запахом та наркотичні речовини і такі, що можуть забруднити транспортний засіб чи одяг пасажирів, колючі, ріжучі предмети без належної упаковки, вогнепальну зброю без чохла та дозволів на носіння та зберігання, громіздкий багаж розміром більше 100 x 50 x 30 сантиметрів, або вагою понад 40 кг, речі довші за 190 см та діаметром більше 30 см (крім дитячих та інвалідних колясок, велосипедів та лиж).

8.3.4. Перебувати в салоні транспортного засобу в нетверезому стані, курити, вмикати голосно музику, висовуватись з вікон.

8.3.5. Заходити до салону транспортного засобу з відкритими напоями чи їжею.

8.3.6. Порушувати громадський порядок.

9. Перехідні положення

9.1. Встановити, що до повноцінного впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті Чернівецької МТГ та три місяці після впровадження (перехідний період), реєстрація (оплата) проїзду у такому транспорті здійснюється шляхом використання:

9.1.1. Носіїв електронного квитка, зареєстрованих в АСОП (транспортна картка, електронний портативний засіб з встановленим програмним додатком АСОП).

9.1.2. Банківської картки (в тому числі на електронному носії).

9.1.3. Соціальної (пільгової) картки.

9.1.4. Студентського (учнівського) квитка, виданого закладом освіти.

9.1.5. Паперового квитка для разового проїзду.

**Секретар виконавчого комітету
Чернівецької міської ради**

Сергій ДОБРЖАНСЬКИЙ